

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **ThMgr. MUDr. Š. K. C., DiS., Dr.Med.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o podání označeném jako správní žaloba ze dne 26. 1. 2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 5. 3. 2021, č. j. 58 Ad 2/2021-6,

t a k t o :

- I. Žádost žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost se **o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla kasační stížností v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci a současně navrhla ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[2] Nejvyšší správní soud ověřil, že napadené usnesení jí bylo dodáno do datové schránky v pondělí dne 8. 3. 2021 (viz Potvrzení o dodání a doručení do datové schránky na č. l. 6 soudního spisu).

[3] Doručování datovou schránkou je upraveno zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Podle § 17 odst. 3 tohoto zákona platí, že *dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu.* Podle § 17 odst. 4 téhož zákona *nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.* Platí tedy, že napadené usnesení bylo stěžovatelce doručeno ve čtvrtek dne 18. 3. 2021.

[4] Dle § 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř.“) musí být kasační stížnost *podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí*. Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. *lhůta určená podle týdnů končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty*.

[5] V nyní projednávané věci lhůta pro podání kasační stížnosti skončila ve čtvrtek dne 1. 4. 2021. Stěžovatelka zaslala kasační stížnost ke krajskému soudu prostřednictvím své datové schránky dne 12. 4. 2021, tedy po zákonem stanovené lhůtě.

[6] Dne 26. 4. 2021 stěžovatelka podala žádost o prominutí zmeškání lhůty podle § 3 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále jen „zákon č. 191/2020 Sb.“), avšak Nejvyšší správní soud ji neshledal důvodnou.

[7] Stěžovatelka žádost odůvodnila uzavřením okresů, pomalejší činností úřadů, uzavřením bezplatných právních poraden, nepřítomností její nadřízené na pracovišti, která jí proto nemohla potvrdit příjem na prohlášení o majetkových poměrech, a péči o tchýni a dvě děti.

[8] Podle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. *zmeškala-li osoba v řízení před soudem jednajícím a rozhodujícím ve správním soudnictví lhůtu k provedení úkonu z **vážného omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii**, které této osobě znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo úkon učinit, promine soud zmeškání této lhůty podle § 40 odst. 5 soudního řádu správního i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučuje. O prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud, který je příslušný k projednání zmeškaného úkonu a rozhodnutí o něm.* (zvýraznění doplněno NSS).

[9] Podle § 1 odst. 2 téhož zákona *mimořádným opatřením při epidemii se pro účely tohoto zákona rozumí a) krizové opatření podle § 2 písm. c) krizového zákona přijaté vládou České republiky v době nouzového stavu, b) mimořádné opatření vydané v roce 2020 Ministerstvem zdravotnictví na základě § 69 odst. 1 písm. b) nebo § 69 odst. 1 písm. i), § 69 odst. 2 a § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví a podle § 2 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2, c) mimořádné opatření vydané v roce 2020 krajskou hygienickou stanicí na základě § 69 odst. 1 písm. b), § 69 odst. 2, § 82 odst. 1 a § 82 odst. 2 písm. m) zákona o ochraně veřejného zdraví k zamezení dalšího šíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2.*

[10] S ohledem na citovaná ustanovení proto kasační soud zkoumal, zda důvody uváděné stěžovatelkou, pro něž údajně zmeškala zákonnou lhůtu k podání kasační stížnosti, lze podřadit pod vážné omluvitelné důvody spočívající v mimořádném opatření, které stěžovatelce znemožnilo nebo podstatně ztížilo provedení tohoto úkonu, tedy včasné podání kasační stížnosti. Je nezbytné vyjít z toho, že § 3 zákona č. 191/2020 Sb. představuje výjimečné prolomení obecného pravidla, podle něhož nelze zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti prominout. Zákonodárce přistoupil k tomuto opatření s ohledem na bezprecedentní situaci vzniklou v souvislosti s virovou epidemií, na niž vláda a další orgány moci výkonné reagovaly vyhlášením nouzového stavu a přijímáním řady opatření, která omezovala práva a svobody, jakož i zaváděla nové povinnosti. Je proto

zcela logické, že zákon č. 191/2020 Sb. váže omluvitelný důvod právě na tato mimořádná opatření (která blíže konkretizuje v § 1 odst. 2), pokud účastníkovi řízení či jiné osobě znemožnila či podstatně ztížila provedení úkonu. To lze dovodit i z formulace v § 3 odst. 2 zákona, který váže lhůtu k podání žádosti o prominutí zmeškání právě na ukončení nebo zrušení mimořádného opatření při epidemii, z něhož omezení plynulo. Jinak řečeno, pro použití tohoto výjimečného procesního nástroje je klíčové to, zda ke zmeškání lhůty došlo v přímé souvislosti s těmito mimořádnými opatřeními, kterými jsou krizová opatření přijatá vládou a mimořádná opatření vydaná ministerstvem zdravotnictví či krajskými hygienickými stanicemi v roce 2020, a zda povaha těchto opatření byla způsobila znemožnit účastníkovi řízení provedení úkonu nebo je alespoň výrazně ztížit (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2020, č. j. 1 As 209/2020-57).

[11] Stěžovatelka v žádosti blíže nekonkretizovala, která z opatření uváděných v § 1 odst. 2 zákona pro ni představovala právě takové omezení, jež jí znemožnilo podat kasační stížnost včas. Samotná absence odkazu na konkrétní opatření by sama o sobě nepředstavovala důvod nevyhovění žádosti, pokud by stěžovatelka alespoň blíže uvedla, jaká konkrétní omezení plynoucí z těchto opatření jí skutečně zabránila podat včasnou kasační stížnost.

[12] Důvody uváděné stěžovatelkou nepředstavují nikterak specifická omezení plynoucí z mimořádných opatření při pandemii ve smyslu § 1 odst. 2 daného zákona, která by stěžovatelce skutečně zabránila či jí ztížila kasační stížnost podat včas. Stěžovatelka má totiž zřízenou datovou schránku, jejím prostřednictvím ostatně podala ke krajskému soudu i opožděnou kasační stížnost a následnou žádost o prominutí zmeškání lhůty. Kasační stížnost je nadto možné podat bez odůvodnění, stejně jako je možné navrhnout ustanovení zástupce z řad advokátů bez doložení majetkových poměrů. Teprve následně soud stěžovatele vyzve k doložení majetkových a výdělkových poměrů, a pokud shledá důvod pro ustanovení advokáta, návrhu vyhoví a stěžovatele prostřednictvím ustanoveného advokáta vyzve k doplnění kasační stížnosti o její důvody. Uzavření okresů, omezení provozu škol a školských zařízení, specifický režim zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb, omezení služeb ani jiná omezení plynoucí z mimořádných opatření, která v žádosti popsala stěžovatelka, jí nemohly bránit v podání včasné, byť jen neodůvodněné kasační stížnosti prostřednictvím její datové schránky.

[13] Nejvyšší správní soud tímto hodnocením nikterak nezpochybňuje, že řada mimořádných opatření představuje výrazné omezení jednotlivců a může jim skutečně zabránit ve včasném zaslání opravného prostředku či jiného podání. Jak již kasační soud ovšem uvedl, jestliže zákonodárce nezvolil paušální řešení (například v podobě stavění běhu všech lhůt), pak soudu nezbyvá, než zkoumat v každém jednom případě splnění podmínek prominutí zmeškání lhůty jako výjimky z obecného pravidla, že zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout (obdobně viz shora uvedené usnesení č. j. 1 As 209/2020-57).

[14] V důvodech uváděných stěžovatelkou neshledal soud onen vážný omluvitelný důvod přímo spojený s uskutečňováním mimořádných opatření, která by jí znemožnila či podstatně ztížila podat kasační stížnost včas. S ohledem na to kasační soud žádost stěžovatelky o prominutí zmeškání lhůty zamítl.

[15] Nejvyšší správní soud proto podle § 120 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. rozhodl o odmítnutí kasační stížnosti, neboť byla podána opožděně.

[16] Pro úplnost soud uvádí, že s ohledem na zjevnou opožděnost kasační stížnosti, která představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, nebylo nutné rozhodovat o stěžovatelčině návrhu na ustanovení zástupce (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008-48, č. 1741/2009 Sb. NSS, usnesení ze dne 30. 10. 2018, č. j. 2 As 311/2018–26).

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2021

JUDr. Ivo Pospíšil, Ph.D.
předseda senátu